

A KÚRIA
mint felülvizsgálati bíróság

Mfv.III.10.272/2015/4.szám

A Kúria az ifj. dr. Csúri Gábor ügyvéd által képviselt felperesnek a jogtanácsos által képviselt Országos Nyugdíjbiztosító Főigazgatóság Nyugdíjfolyósító Igazgatóság alperes ellen társadalombiztosítási határozat bírósági felülvizsgálata iránt a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságon 2015. február 11. napján kelt 22.M.4087/2014/6. számú ítélet ellen a felperes részéről előterjesztett felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Kúria a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 22.M.4087/2014/6. számú ítéletét hatályában fenntartja.

A felülvizsgálati eljárás illetékét a magyar állam viseli.

I n d o k o l á s

Az 1952. augusztus 9-én született felperes 2014. augusztus 11-én - a 2001. február 5-én elhunyt házastársa jogán megállapított özvegyi nyugdíj felélédeése címén - a reá irányadó öregségi nyugdíjkorhatár betöltésére hivatkozva özvegyi nyugdíj megállapítását kérte.

A Nyugdíjfolyósító Igazgatóság az igénybejelentést a 2014. szeptember 8-án kelt határozatával - a társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény (Tny.) 53. § (1) bekezdés b) pontja és 47. § (2) bekezdése alapján - elutasította. Megállapította, hogy a felperes özvegyi nyugdíjban korábban 2002. február 4-ig részesült, az özvegyre irányadó öregségi nyugdíjkorhatárt, amelyet a jogszerző halálakor hatályos jogszabályok alapján kell megállapítani, az özvegyi nyugdíj megszűnésétől számított 10 éven belül nem töltötte be, ezért a kért ellátásra nem jogosult.

Az elsőfokú határozatot a másodfokú társadalombiztosítási szerv helybenhagyta. A határozat indokolása szerint a felperes 2002. február 4-ig ideiglenes özvegyi nyugdíjra volt jogosult, a közigazgatási eljárásban azt kellett vizsgálni, hogy az özvegyi

nyugdíjra jogosító feltételek valamelyike ezen ellátás megszűnésétől számított 10 éven belül, azaz 2012. február 4-ig bekövetkeztek-e. A felperesre irányadó öregségi nyugdíjkorhatár a jogszerző halálakor hatályos Tny. 7. § (1) bekezdése értelmében 62 év, amelyet a felperes 2014. augusztus 9-én töltött be. Mivel a feléledés címén hivatkozott jogosító feltétel az ideiglenes özvegyi nyugdíj megszűnését követő 10 éven belül nem következett be, az elsőfokú szerv helyesen döntött az igény elutasításáról.

A felperes keresetében a társadalombiztosítási határozat bírósági felülvizsgálatát azért kérte, mert - 40 évet meghaladó szolgálati ideje alapján - 2011. március 1-től, vagyis a jogszerző elhalálozását követő 10 éven belül saját jogú öregségi nyugdíjban részesül, ami a kért ellátásra való jogosultságát megalapozza. Hivatkozott arra is, hogy a Tny. szabályozása az összehasonlítható helyzetben lévő özvegyek között az Alaptörvény 28. cikkébe, XIX. cikk (4) bekezdésébe és XV. cikk (2) bekezdésébe ütközően tesz különbséget.

A munkaügyi bíróság a keresetet elutasította. Megállapította, hogy a felperes özvegyi nyugdíj feléledése címén a Tny. 47. § (2) bekezdés a) pontja, vagyis a rá irányadó öregségi nyugdíjkorhatár betöltése alapján terjesztette elő igényét, amely feltételt - a Tny. 53. § (1) bekezdésének utolsó fordulat szerint - a jogszerző halálakor, vagyis a 2001. február 5-én hatályos jogszabályok alapján kellett vizsgálni. Mivel a felperes a 62. életévét az ideiglenes özvegyi nyugdíja megszüntetését követő 10 éven túl, 2014. augusztus 9-én töltötte be, a társadalombiztosítási határozat nem jogszabálysértő. A jogi szabályozás alaptörvény-ellenességével kapcsolatos felperesi érvelést a munkaügyi bíróság nem osztotta, mert a törvény a feléledésre vonatkozó feltételrendszert illetően valamennyi özvegy esetében azonos szabályokat tartalmaz.

A jogerős ítélet ellen a felperes élt felülvizsgálati kérelemmel, amelyben elsődlegesen annak „megváltoztatását” és a keresetének helyt adó döntés meghozatalát, másodlagosan az ítélet hatályon kívül helyezését és a munkaügyi bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára való utasítását, valamint az alperes költségekben való marasztalását kérte.

Álláspontja szerint a munkaügyi bíróság téves jogértelmezés eredményeként mellőzte a speciális szabály alkalmazását és tekintette az általános szabályt irányadónak. A nyugdíjkorhatárt a nők esetében nem lehet általánosan meghatározható életkorhoz kötni, azt egyénileg kell megállapítani. Esetében az az öregségi nyugdíjjogosultsághoz szükséges életkor, amikor a 40 év szolgálati időt megszerezte, a vitatott feltétel ennek alapján 2011. március 1-jén bekövetkezett.

A felperes a jogerős ítéletben foglalt jogértelmezés kapcsán - az Alaptörvény 28. Cikke, XIX. Cikk (4) bekezdése és XV. Cikk (2) bekezdése felhívásával - hivatkozott arra is, hogy az özvegyek között törvényesen nem tehető különbség. A téves jogértelmezés hátrányos megkülönböztetését eredményezte, mivel kedvezőtlenebb helyzetbe került, mint azok a személyek, akik rövidebb ideig voltak özvegyek. A hátrányos megkülönböztetés alapja egyéb helyzete, özvegyisége hosszabb időtartama; a méltánytalan és alaptörvény-ellenes megkülönböztetés azzal kerülhető el, ha igénye nem az általános, hanem a speciális szabályokból (a nők 40 év utáni nyugdíjjogosultságából) kiindulva kerül elbírálásra. A speciális szabály alkalmazásával egyéni érdeke és a törvényesség szempontja anélkül érvényesülne, hogy a közjó, az erkölcs és a jog sérelmet szenvedne.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában való fenntartását kérte, kiemelve, hogy a Tny. 53. § (2) bekezdés utolsó mondata alapján a Tny. 2001. február 5-én hatályos 7. § (1) bekezdését kellett alkalmazni. Az utóbbi rendelkezésben megjelölt 62. életévet a felperes az irányadó időszakban nem töltötte be; a felperes értelmezése az alaptörvényből és a lex speciális derogát legi generali elvből sem vezethető le.

A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

A felülvizsgálati kérelem nem megalapozott.

A Tny. 53. § (1) bekezdése szerint „feléled az özvegyi nyugdíja annak, akinek az özvegyi nyugdíja nem házasságkötés miatt szűnt meg, ha az arra jogosító feltételek valamelyike

a) a házastárs 1993. március 1-je előtt bekövetkezett halála esetén az özvegyi nyugdíj megszűnésétől számított tizenöt éven belül,
b) a házastárs 1993. február 28-a után bekövetkezett halála esetén az özvegyi nyugdíj megszűnésétől számított tíz éven belül bekövetkezik. Az özvegyi nyugdíj feléledése során az özvegyre irányadó öregségi nyugdíjkorhatárt a jogszerző halálakor hatályos jogszabályok alapján kell megállapítani.”

A Tny. 53. § (1) bekezdés utolsó mondata egyértelműen és eltérést nem engedően fogalmaz, annak alapján az özvegyi nyugdíj feléledésének vizsgálandó feltételét (az özvegyre irányadó öregségi nyugdíjkorhatár elérését) a jogszerző elhalálozásakor hatályos jogszabály, jelen esetben a Tny. 2011. február 5-én hatályos 7. § (1) bekezdése alapján kell meghatározni. A Tny. 53. § (1) bekezdés b) pontja - a felperes értelmezésével szemben - nem nyugdíjkorhatárt szabályozó rendelkezés, hanem feléledési feltételt tartalmazó utaló szabály, ezért azt a nők kedvezményes nyugdíjba vonulását - életkoruktól függetlenül - biztosító rendelkezésekhez

[Tny. 18. § (2a)-(2d) bekezdés] képest speciális szabályként értelmezni nem lehet.

A felülvizsgálati kérelemben előadott további kifogások nem a szabályozás alaptörvény-ellenességére, hanem a munkaügyi bíróság alaptörvény-ellenes jogértelmezésére vonatkoztak. A Tny. 53. § (1) bekezdés utolsó mondatában foglalt, az özvegyi nyugdíj felélédesének egyik feltételét szabályozó rendelkezést - a fent kifejtettek szerint - a bíróság helyesen értelmezte, annak alkalmazásától sem az Alaptörvény XIX. cikkének a nők fokozott védelmét előíró (4) bekezdése, sem a XV. cikk (2) bekezdése, az alapvető jogok alaptörvény-sértő megkülönböztetés nélküli biztosítását előíró rendelkezés alapján nem tekinthetett el.

Az Alaptörvény 28. cikke a bíróságok jogértelmezésére irányadó szabály, amely - a fenti alaptörvényi rendelkezésekkel azonosan - nem ad lehetőséget a perben vitás jogosultságokra, kötelezettségekre közvetlenül irányadó tételes jogi normák alkalmazásának mellőzésére; a rendelkezésből konkrét jogosultság (pl. a társadalombiztosítás ellátásaira) nem vezethető le. Az alaptörvényi rendelkezés - ahogyan arra a Kúria a BH2013.278. számon közzétett eseti döntésben korábban rámutatott - a jogszabályok értelmezésével kapcsolatosan ad eligazítást, iránymutatást; a jogvitákat mindig az adott jogviszony elbírálására irányadó anyagi jogszabály szövegéből kiindulva kell eldönteni.

Mindezek alapján a Kúria megállapította, hogy a munkaügyi bíróság az alkalmazott jogszabályok helyes értelmezésével döntött a felperes keresetének elutasításáról, ezért a jogerős ítéletet - a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján - hatályában fenntartotta.

Az alperes a felülvizsgálati eljárásban felmerült költségei megtérítését nem kérte, ezért a Kúria a Pp. 278. § (2) bekezdése alapján e tárgyban mellőzte a határozat hozatalát.

A Kúria a felülvizsgálati eljárás illetékéről a Tny. 81. §-a alapján határozott.

Budapest, 2015. szeptember 7.

Dr. Zanathy János sk. tanácselnök, Dr. Magyarfalvi Katalin sk.
előadó bíró, Dr. Farkas Katalin sk. bíró

A kiadmány hitelélül:

tisztviselő

